

NAVODILA ZA RECENZIJE PRISPEVKOV ZA PUBLIKACIJO PRAVOSODNI BILTEN¹

Recenzijo lahko opredelimo kot kritično, večslojno, pisno oceno vrednosti znanstvenega oziroma strokovnega dela, ki je namenjeno za objavo, ki po potrebi vsebuje sugestije za izboljšanje kakovosti dela. Od njegovega mnenja in navodil avtorju je v veliki meri odvisna strokovna raven objavljenih prispevkov.

Osnovni cilj recenzije je, da mora vsebovati vse podatke, ki jih uredništvo potrebuje za odločitev o objavi nekega prispevka, preprečuje naj objavo plagiatov in prispevkov, ki ne zadostijo osnovnim merilom znanstvenega dela. Hkrati naj bo avtorju vodilo za odpravo morebitnih pomanjkljivosti, pa tudi za izboljšavo kakovosti predloženega prispevka. Ustrezno utemeljitev terjajo zlasti negativne sodbe in (kasnejše) priporočilo uredništvu, naj prispevka ne objavi.

Z lektorskimi popravki se recenzentu ni treba ukvarjati, čeprav je seveda dobrodošlo, če opozori na morebitne jezikovne nepravilnosti, ki se mu zdijo pomembne (tudi v okviru ocenjevanja sloga pisanja). Prav tako ni treba popravljati tehničnih napak, ker je to delo redaktorja prispevka.

Slog pisanja

Zaželene so značilnosti znanstvenega sloga pisanja: jasnost, preprostost, umerjenost, jedrnatost, uravnoteženost, logična medsebojna povezanost, raznolikost, živost.² Posebej pozoren naj bo recenzent tudi na morebiten neustrezen odnos avtorja prispevka do slovenskega jezika ter znanstvene in strokovne terminologije v slovenskem jeziku. Le izjemoma so dopustni deli besedila v tujem jeziku (ko je to nujno zaradi vsebinskega poudarka ali sicer narave obravnavanega vprašanja), vendar pa morajo biti tudi v tem primeru prevedeni ali vsaj povzeti v slovenskem jeziku.

Nezaželene pomanjkljivosti znanstvenega oziroma strokovnega sloga pisanja so: emfatičnost (napihnjenost), patetičnost (pretirana čustvenost), bombastičnost (našopirjenost), panegiričnost (hvalisavost), diabolčnost (zanikovalnost), ironičnost (posmehljivost), skeptičnost (nezaupljivost), polemičnost (izzivalnost), hiperkritičnost (pretirana kritičnost) in pretencioznost (prezahtevnost).

Pomembna je kakovost oblikovanja odstavkov, upoštevajoč:

- enotnost (ena sama, osrednja razlagana misel),
- sovisnost (logična medsebojna povezanost stavkov),
- poudarjanje pomembnejših delov razlagane misli.

Vsebina prispevka

Kakovost vsebine prispevka je najpomembnejša za njegovo objavo.

Recenzent naj ocenjuje predvsem:

1. izvirnost in aktualnost obravnave oziroma pomembnost obravnavanega problema;

¹ Uredništvo je pričujoča navodila pripravilo s pomočjo zgledov navodil recenzentom naslednjih publikacij Pravni letopis Inštituta za primerjalno pravo in revije Pravniki.

² Zelenika, R.: Kako nastaje recenzija znanstvenog i stručnog djela, Zavod za istraživanje i razvoj sigurnosti, Zagreb, 1991.

2. avtorstvo – utemeljitev avtorstva je odvisna od uvodne razlage avtorjevega odnosa do predhodnih podobnih del (domačih in tujih), od navajanja virov in zahvale ter priznanja sodelavcem oziroma od odsotnosti teh sestavin, če jih recenzent lahko utemelji;

3. temeljitost obravnave, še posebej z vidika osrednjih avtorjevih zaključkov v prispevku;

4. prikaz vsebine – gre za oceno strukturiranosti, in sicer ali je problem jasno zastavljen in ali je za tako postavljen problem ponujena rešitev, ali so vsi sklepi jasni ipd.;

5. metodologijo ter (vse)obsežnost in relevantnost virov, na katerih temelji obravnava vprašanja – gre za vprašanje, ali avtor v prispevku analizira (ustrezne) vire, npr. odločitve in druge konkretizacije prava ter domače in tuje znanstvene vire, ki omogočajo s svojo reprezentativnostjo:

- zadovoljivo obravnavo problema in
- v prispevku izvedene sklepe.

Recenzent lahko predlaga/zahteva dopolnitev prispevka z bibliografijo pomembnejše literature, na katero se sicer avtor v besedilu prispevka ne sklicuje, a je za obravnavani problem pomembna.

Recenzent naj bo pozoren, da avtor prispevka korektno navaja slovenske avtorje oziroma je nujna vsaj omemba, če se je z obravnavanim vprašanjem že ukvarjal kdo od slovenskih avtorjev.

6. usklajenost terminologije in načina citiranja s standardi stroke;

7. obseg oziroma opredelitev dela znanstvene, strokovne ali druge javnosti, kateri je prispevek predvsem namenjen.

Klasifikacija zvrsti prispevka

Izvirni znanstveni članek. Izvirni znanstveni članek je samo prva objava originalnih raziskovalnih rezultatov. V tem smislu mora imeti prispevek eno ali več od naslednjih značilnosti:

- a) da dokazuje obstoj pomembnih pravnih aktov (npr. nove vrste pogodb), ki še niso znani (novo pravo) ali obstoj pomembnih pravnih dejstev (npr. določene posledice kaznovanja), ki še niso znane (nova dejstva);
- b) da daje nove dokaze za že znano pravo in že znana dejstva;
- ab) da prvič sistematično interpretira novo pravo in nova dejstva;
- bb) da na bistveno nov način interpretira znano pravo, znana dejstva ali postavke pravne znanosti (teorije).

Pregledni znanstveni članek. Pregledni znanstveni članek je pregled najnovejših del o določenem predmetnem področju, del posameznega raziskovalca ali skupine raziskovalcev z namenom povzeti, analizirati, evalvirati ali sintetizirati informacije, ki so že bile objavljene. Prinaša nove sinteze, ki vključujejo tudi rezultate lastnega raziskovanja avtorja.

Kratki znanstveni prispevek. Kratki znanstveni prispevek je izvirni znanstveni članek, ki na kratko povzema izsledke končanega izvirnega raziskovalnega dela ali dela, ki je še v teku. Sem sodijo tudi kratki pregledi (*mini review*) in predhodne objave, če imajo značaj kratkega znanstvenega prispevka.

Strokovni članek. Strokovni članek je predstavitev že znanega, s poudarkom na uporabnosti rezultatov izvirnih raziskav in širjenju znanja, zahtevnost besedila pa je prilagojena potrebam uporabnikov in bralcev revije Pravosodni bilten. Kot strokovni članek je npr. lahko kategoriziran

prispevek, ki vsebuje koristne predloge z določenega področja prava in ne vsebuje nujno rezultatov izvirnih raziskovanj.

Recenzija, prikaz knjige, kritika. Prispevek v znanstveni ali strokovni publikaciji (reviji, knjigi itd.), v katerem avtor ocenjuje ali dokazuje pravilnost/nepravilnost nekega znanstvenega ali strokovnega dela, kriterija, mnenja ali ugotovitve in/ali spodbija/podpira/ocenjuje ugotovitve, dela ali mnenja drugih avtorjev. Prikaz strokovnega mnenja, sodbe o znanstvenem, strokovnem ali umetniškem delu, zlasti glede na njegovo kakovost.

Polemika, diskusijski prispevek. Prispevek, v katerem avtor dokazuje pravilnost določenega kriterija, svojega mnenja ali ugotovitve in spodbija ugotovitve ali mnenja drugih avtorjev.

Intervju. Javnosti namenjen pogovor z znanstveno ali strokovno relevantno, objavljen v znanstveni ali strokovni reviji oziroma v javnih občilih.

Poljudni članek. Poljudnoznanstveno delo podaja neko znanstveno ali strokovno vsebino tako, da jo lahko razumejo tudi preprosti, manj izobraženi ljudje.

Drugi članki in sestavki. Vsi prispevki, ki jih ni mogoče uvrstiti v enega izmed zgoraj opisanih kategorij.